

Nghe ta thề ng nói trên đời có 4 cái ngu, làm mai, lãnh nợ, gác cu, cầm chầu. Mà y cái ngu khác thì không biết thế nào. Còn cái ngu thì ba thì tôi đã trải qua.

Xin nói ngay, gác cu tức là đi bầy cu (chim cu gáy) hay gọi là đánh cu. Chim cu gáy có nhiều loài, nhưng loài thông thường nghe gọi là ta nuôi để đánh là loài chim gáy có tên tiếng anh là dove spotted và tên khoa học là Streptopelia chinensis. Nó thuộc loài bầy cáu nhưng nhìn gần thì nhiều, thường sống ở vùng nhiệt đới nam châu á như Trung quốc, Ấn độ, Sri Lanka, Việt nam...Thôi thì nó sống đâu mà nó, cái quan trọng là gác cu nó thế nào mà nhiều người chấp nhận "ngu" với nó với?

Thường thì ở Việt nam, người thôn quê ít nhất một lần mỗi người đã nghe tiếng cu gáy. Nhưng bình thường thì nghe tiếng gáy con nào cũng như con nào. Nhưng người "trong nghề" thì hoàn toàn khác. Có con gáy tiếng th, con gáy tiếng kim, rồi th đồng, th sấm...Rồi con thì gáy 1 h, con thì 2 h thậm chí có con gáy 3 h và có con không có h, nhưng 2 loài sau cùng rất hiếm. Gáy như vậy là sau là 1 h, c c cu cu...cù. Còn 2 h là c c cu cu...cù...cù. Chim gáy đá nhau hoặc là tranh giành chim mái hoặc tranh giành lãnh thổ. Thường 2 con đứng ở hai gốc cây khác nhau cùng thì nhau tiếng gáy. Chim mái chờ đứng lắng nghe và theo dõi. Hai bên trèo lên cây, nào là chiêu, nào là thúc, nào là gù nào là dậm... Bên nào chịu hừng nỉ coi như thua cuộc và sẽ bay đi. Nếu sau khi đã hất ngón nghề mà vẫn bắt phân thắng bại thì mới sẽ đứng trên chân tay và miêng nĩa. Có 2 lao vào nhau thì nhìn thấy bên mà bỏ vào tình yêu còn một bên là chỉ muốn đo lường yêu bên nào cũng có đứng lên để chỉn chu hất mình. Nó dùng cách quật vào nhau, dùng mỏ mổ nhau, dùng chân kẹp nhau và còn nhiều động tác khác như đã đề cập đi khi thấy đặc biệt thú vị theo, nó sẽ quật ngược trở lại, gọi là đòn hời mã thường đó! Nhìn 2 con chim gáy đánh nhau còn sống như đá gà nhiều người xem. Nếu gặp chúng đá nhau đúng lúc trời mưa thì đời khi nó đá say, lông nó sẽ ướt bị nước mưa và khi đó ta có thể bắt luôn cả 2 con đem về...nếu u cháo nếu không phải dân chim cu. Còn gặp dân nhà nghề thì khi phải nói, chờ xem thôi đã thay sống rồi huống chi là tóm được chúng. Có khi được vàng còn không sống bằng nữa.

Kể cũng là họ con trẻ mà thôi nhưng con trẻ cũ thì con trẻ cũ lập tức bay đi nơi khác và con mái lại theo con trẻ mới, cái này không giống người làm nghề? Gặp con trẻ mà vì lý do nào đó mà chim mái nó không còn thì không đến nơi khó bỏ hoặc như phúc nếu con trẻ gan dạ và khỏe mạnh chút. Chờ gặp con "cu mới" thì xui cho hạnh phúc nhà em rồi đó, nó chỉ đến để đến với thế cuộc cùng, với là nó còn non nên rất khỏe nữa, chim non háu đá là vậy đó!

Mãi kể chuyện cu đá nhau quên cả chuyện gác cu luôn.

Xem một video clip mình họa của một bạn có nick là cuccru post trên youtube

Trước hết muốn gác cu thì phải nuôi được một con cu mới. Chuyên này không dài chút nào. Thông thường thì cu trưởng thành (loại mình đánh v, ch không phải là chim con nuôi lên), phải nuôi ít nhất là 1 năm có khi 2 có khi 3-4 năm nó mới lớn, nghĩa là nó bắt đầu gáy trên cây chim ngoài. Nhưng coi chừng, nếu đem đi đánh ngay có khi gặp con ngoài đời quá là "lớn" luôn, phải cho nó tập dần, nghĩa là phải cho nó con hiên hiên trên cây để nó quen cái đã. Sau khi đánh được con đầu tiên nó mới thực sự thành mới. Khi bắt được con cu mới hay khó lắm, nhiều con hay lên cây cây vàng nhưng thông thường dân chơi cu nghe thì bao nhiêu cũng không bán. Tôi biết có con đi mua chiếc xe dream Thái mà họ không đi.

Con mới hay phải là con mới phải đầy sào, nghĩa là treo đầu gáy đó, treo lên là gáy ngay, không được sợ cu ngoài, phải biết lúc cần lúc nhu. Lúc nào cần thì thúc, lúc nào thì gù, lúc trộm, lúc bắt, lúc khoan thai lúc dằn dặt...

Chim cu gáy thuộc loại chim rất tinh, nó quan sát rất nhanh để tránh hình ảnh thật, nó biết cái lồng là nguy hiểm nên phải nhìn nó cu mới không hay thì cần ngày sẽ thành công cốc. Bởi được một con cu khó lắm, có khi hàng tháng trời không được con nào.

Lồng cu mới cũng là một nghệ thuật, phải tinh xảo, loại phải giữ sao cho một người nhìn gần cũng không thấy mới được. Lồng chim cu mới không phải ai cũng làm được và làm được chưa chắc đã bày được. Khi đi đánh cu không phải cây nào cũng treo được như loài chim chào mào mà phải có chỗ cây, chỗ hợp sao cho con cu mới thì quan sát rõ mà chim cu ngoài thì phải không nhìn rõ. Rồi cây phải có "cành thò" một tay chuyên môn của dân đánh cu. Cành này cũng được gọi là cành thò, vì hợp nhất khi chim đã vào tay cành này thì coi như xong 99% dính bẫy. Cành này phải song song với cành gột nên lồng chim mới. Nó phải không được xa lắm, cũng không được gần lắm, nếu gần lắm chim ngoài sẽ cắn nhau với chim mới, khi đó chim mới vùng vẫy và bẫy dễ bắt sắp mà không bày được chim. Nếu xa quá thì sẽ khó cho con chim ngoài tiếp cận cần cần gột.

Đánh cu có mấy giai đoạn như sau:

Đầu tiên con mới sẽ gáy chiêu (nhớ kiểu đánh để xem quanh đây có ai không mà để ta gáy 1 mình vậy!), giọng rất khoan thai, cu cu cu...cù, cu cu cu...cù, mới nhìn cứ tưởng như 30 giây. Nếu không có con nào cần thì nó cứ rả rã như thế, cho đến khi có cu ngoài gáy đáp trả, hoặc khi nó nghe tiếng vỗ cánh của chim ngoài.

Khi đó nó đi giọng ngay, tay chiêu chuyển sang thúc (có vẻ thách thức lắm), nếu xa thì nó khoan thai, cu cu cuuuuuuuu, cuc cu cuuuuuuuu, mới nhìn cách nhau khoảng 10-15 giây. Thúc cho đến khi cu ngoài bay đến gần hơn, thông thường thì cu ngoài bay thẳng lên trên như mũi tên, sau đó xòe cánh vòng quanh chim ó bay quan sát mới từ trên bầu trời cao rồi đáp xuống cây có chim mới. Dân nghe gọi là "chung cây", nghĩa là 2 con đã ở chung một cây, trên chỉ cần bắt đầu!

Bây giờ có 2 con thì nhau trên hết các ngón nghề mình có, con mới phải kiên trì không được đi để nghe hiểu, cho đến lúc con cu ngoài chuyển cành, tùy thuộc con mới gáy mà nó chuyển cành nhanh hay chậm đến cành thò.

Bây giờ, con mới không còn thúc nữa mà chuyển sang gù hoặc thúc với cần cần để, tay để rất nhanh và cánh của nó thì nhấp nhô, để nó nghiêng nghiêng ra và rất thách thức và thò là con cu ngoài quên hết mọi thủ xung quanh xong vào cành gột để làm tròn...reeeeet, mảnh lười

Gác cu

Viết bởi Tre Làng

Thư bày, 07 Tháng 7 2007 09:54 - Lần cập nhật cuối: Thứ 7, 23 Tháng 6 2010 21:44

buông xuống thì là xong.

Đôi khi nó vẫn thoát được, đó là lúc lười lâu ngày không còn chắc nịch nó vùng lâu sẽ rách lười và nó thoát, có con chim khôn vờ a vùng vờ a tìm đường ra chỗ không phải vùng bắt mồi. Vì khi vùng, lười đi lên sẽ có lối phía dưới nếu có thời gian sẽ có đường thoát thân. Vì thế người gác cu phải thật chú ý, phải ngồi thật yên, không gợn cũng không xa lững chịch quá, có khi ngồi nhẽ vờ y cõ bui, vì cu ngoài cõ quanh quẩn bên lững mà không chú ý, tình huống mà đi vờ thì không nên mà canh hoài cũng không xong. Có lẽ vì vờ mà người đi cho nghề gác cu là mất trong 4 cái ngu chẳng!

New york, 11/11/2006

Sẽ kể lại những ngày gác cu đáng nhớ khi có thời gian.